Suomennos

POHJANMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
Korsholmanpuistikko 43
65100 Vaasa

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

ASIA
Asiantuntijalausuntopyyntö, HE 190/2017 (summaariset riita-asiat)
LAUSUNTO
Pohjanmaan käräjäoikeus haluaa käyttää mahdollisuuden lausunnon antamiseen yhtenä käräjäoikeuksista, jotka ehdotuksen mukaan tulisivat jatkossa käsittelemään suuremmat määrät summaarisia riita-asioita.

<u>Uudistuksesta yleensä</u>
Lakivaliokunnan tiedossa lienee, että tämä lainsäädäntö ei ole saavuttanut yleistä hyväksyntää käräjäoikeuksissa. Verkostouudistuksen tällä osalla ei yksinkertaisesti nähdä etuja. Summaaristen velkomisasioiden keskittäminen oli poliittinen kompromissi, joka ei johtane käsittelyn merkittävään tehostumiseen.
Tehokkuutta olisi saavutettu lähinnä siirrolla ulosottoon, asioiden keskittämisellä harvoihin käräjäoikeuksiin tai kansalliseen työjonoon (tai kahteen, yksi kummallekin kansalliskielelle). Tehokkuus lisääntyy nyt pikemminkin panostuksilla digitalisaatioon ja tiedoksiantomenettelyn yksinkertaistamisella. Keskittäminen voi mahdollisesti edistää lähinnä yhdenmukaisempaa käytäntöä ja alueellista yhdenvertaisuutta.

<u>Lakiehdotuksen puutteista</u>
Lakiehdotuksen suurimpana puutteena on se, että tekstiehdotuksissa ei riittävässä

määrin eikä riittävän selkeästi jätetä keskittämisen ulkopuolelle tapauksia, joita ei aiheellisesti voida kutsua ”summaarisiksi” joko kiistämisen tai takaisinsaantikanteen nostamisen vuoksi. Sama koskee muita summaarisia asioita kuin suoranaisia velkomisasioita (kuten hallinnan palauttamista, häätöjä, kiinnitysasioita). Keskittämisen tulisi pohjimmiltaan koskea ainoastaan selviä tapauksia, jotka voidaan käsitellä ”tehdasmaisesti” liukuhihnaperiaatteella. Jos lainsäädännössä luodaan edellytyksiä erityyppisille summaarisiin asioihin liittyville komplikaatioille, se johtaa vielä aiempaa suurempaan epätasapainoon, koska suuret yksiköt ovat vaarassa hukkua suuriin määriin riita-asioita, jotka ovat alun perin summaarisina vireille pantuja asioita. Näin ei saa tapahtua, ja laissa on pantava este tällaiselle kehitykselle. Monimutkaiset pohdinnat tai suostumusta koskeva kirjeenvaihto eivät ole tarpeen summaarisen asian siirtämiseksi velallisen yleiseen oikeuspaikkaan. Käräjäoikeuden, johon asioita on keskitetty, päätöksen asian tutkimatta jättämisestä tai siirtämisestä tulee riittää. Näiden asioiden osalta kannatamme Vaasan hovioikeuden lausuntoa.

Olisi toivottavaa, että lain voimaantuloa siirrettäisiin ainakin kuusi kuukautta. Näin ajan antamiseksi muutoksen vaatimille käytännön järjestelyille ennen kaikkea henkilöstöpuolella. Eduksi olisi sekin, että uudet digitaaliset laitteet olisivat paikalla ja laajassa käytössä, kun muutos toteutuu.

Myös niin johdon kuin suorittavan portaan resursointi sekä keskittämisestä vastaanottaville käräjäoikeuksille aiheutuvat ylimääräiset tiedoksiantotehtävät huolestuttavat henkilöstöä. Tämä ei tosin ole lakivaliokunnan asia, mutta nämä ovat ongelmia, jotka voivat kyllä nousta pintaan, jollei lainsäädännöllä rajata summaarista käsittelyä edellä esitetyllä tavalla.

Mitä tulee ehdotukseen tuomiopiireistä ja käsittelevistä käräjäoikeuksista, ymmärrämme kyseessä olevan kompromissi, jolla pyritään huolehtimaan eri

intresseistä. Vaasan osalta vastuu on luonnollinen mm. kielellisin perustein. Ehdotusta Satakunnan asioiden siirtämisestä Pirkanmaalle emme voi ymmärtää puhtaasti rakenteellisesti, mutta katsomme, että meille ehdotettavat käsittelymäärät riittävät varsin hyvin ja että selviämme ilman suurempia tilaongelmia optimaalisella työnjaolla Kokkolan ja Vaasan toimipaikkojen kesken. Myöskään henkilöstömuutokset Jyväskylässä tai Seinäjoella eivät näytä muodostuvan ongelmallisiksi. Emme kannata Vaasan hovioikeuden ehdotusta hovioikeuspiirin käräjäoikeuksien jakamisesta kahteen osaan summaaristen asioiden käsittelyn osalta. Joko tehty ehdotus jää voimaan tai sitten me otamme vastuun koko hovioikeuspiiristä. Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan yhdistäminen tässä vaiheessa olisi keinotekoinen rakennelma, josta puuttuu pitkäjänteisyys.

Pohjanmaan käräjäoikeudella ja allekirjoittaneella on valmius saapua tarvittaessa lakivaliokunnan suulliseen kuulemiseen, jos se katsotaan perustelluksi. Asialla on merkitystä käräjäoikeuden henkilöstölle, ja tarvitsemme lainsäädännön, joka edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Vaasassa 7.3.2018
Daniel Allén, johtava laamanni